

اصول و مقررات پیمان

مقایسه شرایط عمومی پیمان های فدیک و ایران در خصوص قرارداد های EPC

میلاذ احمدزاده

بهزاد رسولی

هدایت فراهانی

شاهین فخریم

پاییز ۱۳۹۲

مقدمه

برای یک دوره طولانی روش اجرای پروژه ها به صورت دو عاملی (کارفرما ، سازنده) بوده و در سالهای پس از ۱۹۰۰ میلادی وبه موازات افزایش پیچیدگی و ارتقاء دانش طراحی به ویژه در سالهای بعد از جنگ جهانی دوم روش سه عاملی (کارفرما ، مشاور و پیمانکار) گسترش یافته ، این روش برای نسل مهندسان تربیت شده در دوره های بعد به صورت روش متعارف یا سنتی جلوه گر شد ، در سالهای دهه ۱۹۷۰ و ۱۹۸۰ شکل تغییر یافته این روش به نام پیمانکاری مدیریت ویا مدیریت اجرا در اروپا و آمریکا ظهور یافت و در سالهای میانی دهه ۱۹۸۰ و سالهای ۱۹۹۰ ، روش دو عاملی جدید به نام " طرح و ساخت توأم " متداول گردید که راه حل بهینه برای انجام بعضی از پروژه ها در آستانه قرن ۲۱ تلقی گردید.

سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور با در نظر گرفتن سالها تجربه عملی اجرای طرح ها و بر اساسنامه فنی و اجرایی طرح های عمرانی ، تهیه ضوابط طرح وساخت را جزو برنامه های خود قرار داد و انجام آنرا طی قرار دادی به انجمن مدیران فنی و اجرایی واگذار کرد . آیین نامه ها و دستور العملهای تدوین شده روش طرح و ساخت در کارهای صنعتی که با مدیریت مهندسان مشاور آوند طرح مورد بررسی قرار گرفت ، پس از نظر خواهی از دستگاه های اجرایی وانجمن های حرفه ای و طی مراحل تصویب ، برای اجرا ابلاغ گردید.

(EPC) مخفف : Engineering , procurement , construction میباشد.

منظور از روش « طرح و ساخت » یا EPC ، انجام کارهای درج شده در زیر است ؛

__ تمام یا برخی از مراحل مختلف کارهای مهندسی پروژه (مهندسی مقدماتی ، مهندسی بنیادی ، مهندسی تفصیلی).

__ تامین و تدارک کالاها ، تجهیزات ومصالح پروژه و خدمات فنی مرتبط با آنها.

__ عملیات ساختمان ، نصب و راه اندازی و آزمایشهای کارایی و سایر خدمات جانبی مرتبط با آنها.

که به طور توأم توسط پیمانکار انجام میشود.

انتخاب روش EPC (طرح و ساخت)

دستگاه اجرایی ، با توجه به ویژگیهای روش طرح و ساخت پیش نیازهای لازم برای پروژه به این روش که به صورت اختصاردر زیر درج شده است ، در مورد انتخاب روش ، تصمیم گیری میکند؛

__ پیش نیازهای لازم برای اجرای پروژه ، به روش طرح و ساخت :

۱. توانایی دقیق دستگاه اجرایی در تعریف دقیق و کامل پروژه.

۲. توانمندی مدیریت پروژه در دستگاه اجرایی.

۳. تامین بودن اعتبار مورد نیاز.

۴. وجود پیمانکار توانمند.

۵. وجود مشخصات فنی استاندارد.

– ویژگیهای لازم ، برای اجرای پروژه ، به روش طرح و ساخت :

۱. کوتاه کردن زمان .

۲. قطعیت دادن به تاریخ تکمیل پروژه.

۳. کاهش هزینه.

۴. ارتقاء قابلیت ساخت داخل کشور.

۵. انتقال ریسک و مسولیت از دستگاه اجرایی به پیمانکار.

شرایط عمومی پیمانهای EPC: دارای ۱۴ عنوان اصلی در قالب ۷۷ ماده میباشد، که هر ماده دارای بندها و تبصره هایی نیز میباشد.

شرایط عمومی پیمان: دارای ۵ فصل در قالب ۵۴ ماده و بندها و تبصره های زیر مجموعه هر ماده میباشد.

در متن زیر مقایسه شرایط عمومی پیمان و پیمانهای EPC ارائه میگردد؛

در این مبحث بیشتر به عناوین و بندهای شرایط عمومی EPC که در شرایط عمومی پیمان وجود ندارد، پرداخته شده است.

---

* کلمات و عباراتی که در پیمانهای EPC تعریف شده اند ولی در شرایط عمومی پیمان تعریف نشده است :

(مهندس طراح) ؛ شخصی حقیقی یا حقوقی است که از طرف پیمانکار ،مسولیت انجام تمام یا بخشهایی از خدمات طراحی مهندسی کار موضوع پیمان را بر عهده دارد.مهندس طراح میتواند از زیر مجموعه های سازمانی پیمانکار ویا یک شخص ثالث طرف پیمان با وی میباشد ،که در هر حال پس از تائید کارفرما شروع بکار میکند.

(فروشنده) ؛ تولید کننده ، سازنده ، تامین کننده ، توزیع کننده یا عامل فروش است که از طریق انعقاد پیمان با پیمانکار ، متعهد به تامین اقلامی از مصالح و تجهیزات مورد نیاز اجرای کار است. تولید کنندگان ، سازندگان ، تامین کنندگان یا توزیع کنندگان اقلامی از مصالح و تجهیزات مورد نیاز کار فروشندهگان نیز (فروشنده) نامیده میشود.

(لیسانس) ؛ دانش فنی بخشهایی از کار است که منحصرأ به نام « صاحب لیسانس » ثبت شده است.

(صاحب لیسانس) ؛ شخصی است حقیقی یا حقوقی که صاحب فنی انحصاری تمام یا بخشی از موضوع پیمان است و فناوری و دانش فنی تمام یا بخشی از کار را تامین میکند.

(پروژه) ؛ عبارت از مجموعه کامل قابل بهره برداری است که کار موضوع پیمان تمام یا قسمتی از آن است.

(نافذ شدن پیمان) ؛ به معنای شروع تعهدات دو طرف است.

(ابلاغ شروع کار) ؛ دستور کار فرما به پیمانکار مبنی بر شروع کار است.

(دوره رفع نقص) ؛ به دوره زمانی تعیین شده ای که طی آن پیمانکار مسؤل رفع هر نوع عیب و نقص در کارهایی است که در تعهد اوست.

(گواهی رفع نقص) ؛ عبارت از گواهی تأیید رفع نواقص احتمالی موجود در کارها به هنگام تحویل موقت است.

(اسناد فنی مبنا) ؛ عبارت از مجموعه اسناد فنی ، استانداردها ، کدها ، آیین نامه ها ، مشخصات فنی ، نقشه ها و سایر مدارک که کار موضوع پیمان باید طبق آنها به وسیله پیمانکار انجام میشود.

(مدارک تسلیمی پیمانکار submittals) ؛ عبارت از هر گونه نقشه ، مشخصات و مدارک تهیه شده به وسیله پیمانکار از قبیل گزارشهای پیشرفت ، نقشه های کارگاهی ، برنامه ریزی های دوره ای و... است که در طول مدت پیمان تسلیم کارفرما می شود.

(دستور تغییر کار) ؛ سندی است که افزایش ، کاهش و یا تغییر کار و تغییرات در مدت و مبلغ پیمان ناشی از آنها در آن درج شده است و به امضای کارفرما و پیمانکار می رسد.

(پیش راه اندازی) ؛ به تمام عملیات پس از تکمیل ساختمان و نصب از قبیل انجام آزمایشها ، بازرسیها و هر نوع کارهای تکمیلی دیگر گفته میشود ، به نحوی که کار موضوع پیمان را آماده راه اندازی می کند.

(تکمیل مکانیکی) ؛ به معنای انجام عملیات ساختمان و نصب و پیش راه اندازی است ، به نحوی که کار مورد نظر آماده راه اندازی باشد.

(آزمایش عملکردی) ؛ مجموعه آزمایشها و رسیدگی هایی است که به منظور حصول اطمینان از دستیابی به شرایط تضمین شده عملکردی و میزان مصارف پس از مرحله راه اندازی صورت میگردد.

(مرجع فنی) ؛ شخصی حقیقی یا حقوقی شناخته شده و معتبر در زمینه تخصصی ویژه است ، که کارفرما یا مشاور کارفرما و پیمانکار در موارد اختلاف نظر فنی و یا تعبیر های متفاوت از اسناد و مدارک فنی از وی استفسار می کنند و نظر وی برای هر دو طرف قطعی است.

*کلمات یا عباراتی که در شرایط عمومی پیمان وجود دارد ولی در شرایط عمومی پیمانهای EPC موجود نمیباشد :

ماده ۸. مدیر طرح - ماده ۱۰. رییس کارگاه - ماده ۱۲ بند (د). برچیدن کارگاه) - ماده ۱۳ بند (ه). تاسیسات و ساختمانهای موقت - ماده ۱۳ بند(و). وسایل - ماده ۱۴ بند (الف). برآورد هزینه اجرای کار - ماده ۱۴ بند (د).ضریب پیمان - ماده ۱۴ بند (ه). نرخ پیمان - ماده ۱۴ بند (و). متوسط کار کرد فرضی ماهانه.

*تعهدات و مسؤلیت های پیمانکار

این مبحث در شرایط عمومی پیمانهای EPC در ۱۴ ماده ارائه گردیده است ، ولی در شرایط عمومی پیمان در ۱۲ بند ارائه شده است.

تأییدات پیمانکار؛

در شرایط عمومی پیمان تأییدات پیمانکار به طور کلی ارائه شده است ، ولی در EPC به جزئیات بیشتری اشاره شده است.

بندهای اضافی در پیمانهای EPC :

بند ۳۷-۴ : از مشخصات و ماهیت کلی پروژه و کارهای در دست اجرا به وسیله کارفرما و سایر پیمانکاران وی که در انجام موضوع پیمان به نحوی مؤثرند آگاه است.

بند ۳۷-۶ : تمام اسناد و مدارک ، نقشه ها و گزارشها و اطلاعات درج شده در اسناد پیمان را با مشاهدات محلی ، اطلاعات جمع آوری شده و سایر بررسی ها و نتایج حاصل از آزمایشها ، اکتشافات و مطالعات ، تطبیق داده و موارد مغایر ، اشتباه و ناهمگونی اطلاعات را به اطلاع کارفرما میرساند و پاسخ کارفرما برای وی قابل قبول است و تأیید میکند که اسناد و مدارک به طور کلی برای وی قابل قبول است و تأیید میکند که اسناد و مدارک پیمان به طور کلی برای درک تمام جنبه های پیمان در جهت اجرای کارهای موضوع پیمان کافی است.

بند ۳۷-۸ : تعهدات و مسولیت های پیمانکار در برابر حسن اجرا و تکمیل به موقع کار موضوع پیمان طبق مفاد پیمان ، بدون قید و شرط است و انجام هر یک از موارد زیر ، خدشه و خللی در تعهدات نامبرده ایجاد نمیکند ؛

بند ۳۷-۸-۱ ؛ بازرسی یا مشاهده کارها به وسیله کارفرما.

بند ۳۷-۸-۲ ؛ پرداخت صورت وضعیت های موقت یا قطعی.

بند ۳۷-۸-۳ ؛ صدور گواهی تحویل موقت.

بند ۳۷-۸-۴ ؛ بهره برداری از تمام یا بخشی از کار به وسیله کارفرما.

بند ۳۷-۸-۵ ؛ هر نوع تأیید کارها بوسیله کارفرما.

بند ۳۷-۸-۶ ؛ هر نوع بررسی و یا تأیید مدارک ارسالی پیمانکار ، از سوی کارفرما.

بند ۳۷-۸-۷ ؛ هر نوع بازرسی ، آزمایش به وسیله مؤسسات ثالث.

بند ۳۷-۸-۸ ؛ هر نوع رفع عیب در کارها از سوی کارفرما.

موارد بهره برداری و نگهداری نادرست از کارها از سوی کارفرما و فرسایش متعارف دوران بهره برداری از شمول این بند مستثنی است.

در بقیه موارد مشابه هم میباشد.

– نیروی انسانی ؛

در شرایط عمومی پیمان در ۹ بند و در پیمانهای EPC در ۶ بند ارائه شده است ، که بندهای ذیل در EPC موجود نمیباشد؛
بند (د) ؛ پیمانکار نباید کارکنان شاغل کارفرما ، وزارتخانه ها ، سازمانها و شرکتهای دولتی و شهرداریها را بدون اجازه مسؤلان ذیربط استخدام نماید. همچنین پیمانکار باید از به کار گماشتن اشخاصی که استخدام آنها از نظر اداره وظیفه عمومی مجاز نیست ، خودداری کند.
بند (ه) ؛ پیمانکار موظف است که برای کارگران کارنامه کار کرد روزانه صادر کند و در اختیار آنان قرار دهد . مهندس ناظر میتواند از ادامه کار ، کارگران بدون کارنامه جلوگیری نماید.

بند (ط) ؛ در اجرای این پیمان ، پیمانکار مسؤل اعمال کارکنان خود است، هرگاه کارکنان و کارگران پیمانکار و پیمانکاران جزء صلاحیت لازم برای انجام کار مربوطه را نداشته باشند یا باعث اختلال در نظم کارگاه شوند ، مهندس مشاور یا مهندس ناظر ، مراتب را برای بار اول به رئیس کارگاه تذکر میدهد و در صورت تکرار می تواند از پیمانکار بخواهد که متخلفان را از کار برکنار کند، در این صورت پیمانکار مکلف به اجرای این دستور است و حق ندارد برکنار شدگان را بار دیگر در همان کارگاه بکار گمارد. اجرای این دستور از مسولیت های پیمانکار نمی کاهد و ایجاد حقی برای او نمی کند.

در بقیه بندها مشابه هم میباشند.

– مسؤلیت حسن اجرای کار ، برنامه کار ، گزارش پیشرفت کار ، هماهنگی با پیمانکاران دیگر ، رئیس

کارگاه ؛

این ماده در شرایط عمومی پیمان در ۷ بند ارائه شده است ولی در پیمانهای EPC در ۳ ماده و ۱۳ بند ارائه شده است ؛

ماده ۲۶. مدیریت و نظارت بر کار

ماده ۳۲. برنامه پیشرفت کار

ماده ۳۸. هماهنگی با سایر پیمانکاران مرتبط با موضوع پیمان

بندهایی که در پیمانهای EPC وجود دارد ولی در شرایط عمومی موجود نمیباشد :

بند ۲۶-۲ ؛ ظرف دو هفته از تاریخ شروع کار پیمانکار ، باید شخص واجد صلاحیتی را بعنوان نماینده خود به کارفرما معرفی کند. نماینده پیمانکار در طول مدت پیمان به منزله ی پیمانکار عمل کرده ، مکاتبه ها ، اطلاعیه ها ، ابلاغیه ها و دستور کارها خطاب به پیمانکار و به نام وی صادر میشود نماینده پیمانکار در طول اجرای پیمان ، با اطلاع قبلی به کارفرما میتواند تعویض گردد و به جای وی شخص واجد شرایط دیگری گمارده شود.

در صورتی که در شرایط عمومی پیمان ، پیمانکار موظف است پیش از آغاز عملیات شخص واجد صلاحیتی را که مورد قبول مهندس مشاور باشد به عنوان رئیس کارگاه معرفی نماید ، و در صورت درخواست تعویض رئیس کارگاه از سوی مهندس مشاور با ذکر دلیل ، پیمانکار مکلف است ظرف یک ماه شخص واجد صلاحیت دیگری را که مورد قبول مهندس مشاور باشد را معرفی کند.

بند ۳۲-۵؛ در موارد اختلاف پیمانکار و کارفرما، پیمانکار موظف به ادامه عملیات طبق برنامه زمانی بوده و به هیچ عنوان حق توقف و با تعویق کل کار و یا بخش هایی از کار را ندارد، مگر اینکه دو طرف به نحو دیگری توافق کنند. در شرایط اختلاف کارفرما نیز باید به تعهدات قراردادی خود طبق برنامه زمانی عمل کند

بند ۳۸-۳؛ هرگاه در شرایط خصوصی فعالیت سایر پیمانکاران طرف قرارداد با کارفرما در ارتباط با پروژه یا گروه های اجرایی دیگر در محدوده کار پیمانکار پیش بینی نشده باشد و کارفرما پس از عقد این پیمان تصمیم به انجام کار های یاد شده داشته باشد لازم است قبل از هرگونه اقدام، مراتب را به پیمانکار اطلاع دهد. جزئیات نحوه هماهنگی های لازم در صورت درخواست پیمانکار، هزینه های احتمالی و افزایش مدت پیمان ناشی از این تصمیم کارفرما با توافق طرفین مشخص می شود.

بند ۳۸-۴؛ پیمانکار موظف است در پایان کار هر یک از پیمانکاران دیگر مرتبط با پروژه، که کار آنان به نحوی ممکن است در کیفیت و عملکرد کار او مؤثر واقع شود. کنترل ها و بازرسی های لازم را با هماهنگی مشاور کارفرما بعمل آورد در صورت لزوم اصلاحات مورد نظر خود را از طریق مشاور کارفرما به آنان اطلاع دهد.

*تعهدات و اختیارات کارفرما؛

این موضوع در شرایط عمومی پیمان و پیمانهای EPC مورد مقایسه قرار گرفته شده است که به آن میپردازیم؛

_تحويل کارگاه؛

طبق تبصره ۲ ماده ۲۸ شرایط عمومی پیمان: در صورتی که در محل تحويل شده به پیمانکار معارض پیدا شود و موجب توقف اجرای تمام یا قسمتی از کار شود، آن قسمت از کار که متوقف شده است، مشمول تعلیق میگردد و طبق ماده ۴۹ رفتار میشود.

طبق ماده ۲۸ شرایط عمومی پیمان بند (ب): کارفرما پس از مبادله پیمان تاریخ تحويل کارگاه را که نباید بیشتر از ۳۰ روز باشد به پیمانکار اعلام کند. پیمانکار باید در تاریخ تعیین شده در محل کار حاضر و طی صورت جلسه هایی اقدام به تحويل کارگاه نماید و در صورتی که حداکثر ۳۰ روز از تاریخ تعیین شده برای تحويل گرفتن کارگاه حاضر نشود کارفرما حق دارد طبق ماده ۴۶ فسخ پیمان نماید.

در مواردی که به استناد ماده ۲۸ بند(د): قسمتی از تعهدات پیمانکار حذف شود تضمین انجام تعهدات پیمانکار نیز به تناسب کاهش داده میشود.

طبق ماده ۲۸ شرایط عمومی پیمان بند (ه): پیمانکار نمیتواند جز آنچه طبق نقشه ها و دستور کارهاست، در زمین ها و محل های متعلق به کارفرما یا ملک غیر که از طرف کارفرما به پیمانکار تحويل داده شده است، اقدام به احداث بنا یا ساختمان کند.

طبق ماده ۲۸ بند(و): در صورتی که طبق اسناد و مدارک پیمان تأمین تمام یا قسمتی از زمین مورد نیاز تجهیز کارگاه به عهده پیمانکار باشد و پیمانکار بخواهد طبق صلاحدید خود از محل هایی خارج از محل های تحويلی کارفرما برای تجهیز کارگاه استفاده کند باید محل آنها به تأیید کارفرما برسد. در این حالت مسؤلیت هر نوع ادعا و طلب خسارت از سوی صاحب ملک بر عهده پیمانکار است و کارفرما در این موارد مسؤلیتی ندارد.

طبق ماده ۳۹ شرایط عمومی پیمانهای EPC : کارفرما ظرف ۱۵ روز از تاریخ نافذ شدن پیمان فردی را همراه حدود اختیارات و وظایف وی به عنوان نماینده کارفرما به پیمانکار معرفی میکند . کارفرما در طول اجرای پیمان میتواند این فرد را تعویض نماید.

طبق ماده ۴۴ شرایط عمومی پیمانهای EPC : کارفرما بیمه نامه های در تعهد خود را در موعد مقرر در برنامه زمانی تهیه میکند.

طبق ماده ۴۶ شرایط عمومی پیمانهای EPC ؛ کارفرما ماشین آلات ساختمانی ، آب ، برق ، بخار ، گاز ، تلفن و ... هر نوع تسهیلات دیگر در تعهد خود را در موعد مقرر در برنامه زمانی را تامین کند.

طبق ماده ۴۸ شرایط عمومی پیمانهای EPC ؛ پرداخت هر نوع حقوق و عوارض گمرکی برای واردات مصالح و تجهیزات موضوع پیمان ، به عهده کارفرماست . مگر اینکه در شرایط خصوصی به نحو دیگری تصریح شده باشد.

تغییر مقادیر کار ، قیمت های جدید ، تعدیل نرخ پیمان

طبق بند (الف) ماده ۲۹ شرایط عمومی پیمان ؛

اگر نرخ پیمان مشمول تعدیل آحاد بها باشد ، برای محاسبه افزایش مبلغ پیمان به سبب قیمت های جدید ابتدا قیمت های جدید به مبنای نرخ پیمان تبدیل می شود و سپس ملاک محاسبه قرار میگیرد.

طبق بند (د) ماده ۲۹ شرایط عمومی پیمان ؛

جمع بهای قیمت های جدید ، علاوه بر آنکه تابع سقف تعیین شده در بند الف است نباید از ۱۰ درصد مبلغ اولیه پیمان بیشتر باشد.

طبق ماده ۴۹-۵ شرایط عمومی پیمانهای EPC ؛

هرگاه دو طرف در مورد تغییرات هزینه و مدت پیمان ، ناشی از تغییر کارها ، ظرف مدت معقولی که اجرای کارهای دیگر پیمان را دچار تاخیر نکند ، به توافق نرسند ، در این صورت کارفرما انجام و یا عدم انجام تغییرات توسط پیمانکار را به وی ابلاغ میکند. در صورت دستور کارفرما مبنی بر اجرای تغییرات ، به رغم عدم حصول توافق در مورد هزینه و مدت ، پیمانکار موظف به انجام تغییرات است و متعاقباً مذاکرات خود را با کارفرما برای حصول به توافق ادامه میدهد. در صورتی که ظرف مدت ۶۰ روز کماکان دو طرف به توافق نهای نرسند ، موارد طبق ماده ۷۵ ، رسیدگی و تعیین تکلیف میشود. تا قبل از حل اختلاف ، پرداخت به پیمانکار ، طبق مبلغ تغییر یافته پیمان ، بر اساس محاسبات کارفرما انجام میشود.

طبق بند ۴۹-۷ شرایط عمومی پیمانهای EPC ؛

تغییرات ناشی از قصور پیمانکار در انجام کارهای اصلی و مورد تعهد وی ، تغییرات کار تلقی نمیشود و پیمانکار موظف به انجام این گونه تغییرات پس از تایید مشاور کارفرما ، به هزینه خود و در مدت پیمان است.

__ مدیریت اجرا ؛

طبق ماده ۳۱ شرایط عمومی پیمان ؛

کارفرما میتواند قسمتی از اختیارات خود را به شخصی حقوقی که مدیر طرح نامیده میشود ، واگذار کند.

__ مشاور کارفرما ، بازرسی و کنترل کیفی کار ؛

با توجه به اینکه این مباحث فقط در شرایط عمومی پیمانهای EPC قید شده است به شرح آن در ذیل میپردازیم :

__ مشاور کارفرما ؛

طبق ماده ۵۰ پیمانهای EPC :

۱-۵۰. کارفرما ، «مشاور کارفرما» موضوع ماده ۷ موافقتنامه را ، به منظور استفاده از خدمات فنی و مهندسی وی به کار گمارده است.

۲-۵۰. مشاور کارفرما ، برای انجام وظایف خود در بخشهای مختلف کارهای طراحی ، مهندسی ، ساخت و تامین مصالح و تجهیزات ، عملیات ساختمان و نصب ، نمایندگانی را همراه با حدود وظایف و اختیارات آنها تعیین میکند. (طبق ماده ۳۲ شرایط عمومی ، مهندس ناظر، نماینده مهندس مشاور در کارگاه میباشد)

__ بازرسی و کنترل کیفی ؛

طبق بند ۴-۵۱ پیمانهای EPC ؛ پیمانکار موظف است حداقل ۲ هفته قبل از انجام آزمایش های مربوط به هر بخش از کارها، برنامه زمانی آنها را به منظور هماهنگی های لازم برای حضور نماینده مشاور کارفرما تسلیم کند.

طبق بند ۷-۵۱ پیمانهای EPC ؛

پیمانکار موظف است برای مواردی از کارها که نیاز به آزمایش و بازرسی و تایید قبل از پوشیده شدن یا مدفون شدن دارند ، اجازه مشاور کارفرما را برای پوشاندن کارمورد نظر اخذ نموده ، سپس اقدام کند.در غیر این صورت با دستور مشاور کارفرما ، پیمانکار باید با هزینه خود ، هر نوع پوشش انجام شده را از روی کار برداشته و آنرا برای انجام آزمایشها و بازرسی ها و سپس تایید مشاور کارفرما آشکار سازد.

طبق بند ۹-۵۱ پیمانهای EPC ؛

در موارد ابهام در تغییر و یا نتیجه گیری از آزمایشها و بازرسیهای فنی بعمل آمده ، پیمانکار و مشاور کارفرما ، پس از کسب نظر مرجع فنی تعیین شده در شرایط خصوصی ابهامات را رفع و کارها را بر آن اساس دنبال میکنند.

*تضمین ، پرداخت ، تحویل کار ؛

موارد مورد بحث مقایسه شده اند که به شرح آن میپردازیم ؛

طبق ماده ۵۶ شرایط عمومی پیمانهای EPC میتوان مبلغ پیمان را تغییر داد که موارد زیر در شرایط عمومی پیمان لحاظ نشده اند :

۵۶-۱-۳. کاهش مبلغ ناشی از خسارت تاخیر در اتمام به موقع کار.

۵۶-۱-۴. افزایش مبلغ ناشی از تسریع کار به شرط پیش بینی پرداخت هزینه تسریع کار در شرایط خصوصی .

۵۶-۱-۶. کاهش مبلغ پیمان به دلیل قصور پیمانکار در اقدام به موقع برای اصلاح کارهای ناقص و انجام کار بوسیله کارفرما.

تحویل موقت ؛

طبق ماده ۳۹ شرایط عمومی پیمان : کارفرما به گونه ای ترتیب کار را فراهم میکند که هیئت تحویل حداکثر در مدت ۲۰ روز از تاریخ آمادگی کار که به تایید مهندس مشاور رسیده است در محل کار حاضر شود و برای تحویل موقت اقدام نماید.

در صورتی که در شرایط پیمانهای EPC کارفرما پس از اعلام مشاور کارفرما تاریخی که حداکثر ۱۵ روز از زمان درخواست پیمانکار دیرتر نخواهد بود ، برای حضور نمایندگان کارفرما و پیمانکار برای تحویل موقت در محل تعیین می نماید.

زمان های پیمان ؛

طبق ماده ۶۳ پیمانهای EPC : کارفرما میتواند اتمام زودتر از برنامه زمانی پیمان را با در نظر گرفتن امکانات و توانایی های پیمانکار درخواست نماید در این صورت پیمانکار میتواند پیشنهاد خود را مبنی بر اضافه مبلغ احتمالی و امکانات مورد درخواست ، به کارفرما تسلیم نماید و تاریخ جدید به عنوان تاریخ اتمام پیمان تعیین میشود.

*حوادث قهری ، فسخ ، ختم ، تعلیق ، هزینه تسریع کار ، خسارت تأخیر ، تسویه حساب ، حل اختلاف .

۲- فسخ پیمان ؛

بندهایی که در شرایط عمومی پیمان آورده شده ولی در پیمانهای EPC موجود نمیباشد :

۱. عدم شروع کار پس از رفع وضعیت قهری و ابلاغ شروع کار توسط کارفرما.
۲. بدون سرپرست گذاشتن کارگاه یا تعطیل کردن کار بدون اجازه کارفرما بیش از ۱۵ روز.
۳. عدم انجام دستور مهندس مشاور برای اصلاح کارهای انجام شده معیوب.
۴. هرگاه ثابت شود پیمانکار برای تحصیل پیمان یا اجرای آن به عوامل کارفرما حق العمل ، پاداش یا هدایایی داده است یا واسطه آنها را در منافع خود سهیم کرده است .
۵. پیمانکار مشمول ممنوعیت قانونی ماده ۴۴ گردد.

مواردی که در پیمانهای EPC وجود دارد ولی در شرایط عمومی پیمان موجود نمیباشد :

۱. عدول بارز ، یا نادیده گرفتن برخی از مفاد پیمان .

موارد مورد اختلاف در شرایط عمومی پیمان و پیمانهای EPC در خصوص فسخ پیمان :

۱. در شرایط عمومی پیمان ، پیمانکار مکلف است ۱۰ روز از تاریخ ابلاغ فسخ توسط کارفرما مراتب اعتراض خود را به اطلاع کارفرما برساند که در شرایط پیمانهای EPC این مدت ۷ روز میباشد.
  ۲. در خصوص تضمین انجام تعهدات و تضمین حسن انجام کار کسر شده در شرایط عمومی پیمان ، کارفرما آنرا ضبط کرده و به حساب خزانه واریز میکند. که در پیمانهای EPC در ۲ حالت مفروض است :
- کارفرما از طریق ارجاع کار به سایر پیمانکاران یا سایر روشهای متعارف نسبت به تکمیل کار اقدام و هزینه های اتمام کار را با در نظر گرفتن هزینه های بالا سری خود ثبت میکند :

الف) هرگاه مجموع هزینه انجام شده به وسیله کارفرما برای تکمیل کار و رقم صورت وضعیت قطعی از رقم پیمان کمتر باشد ، تفاوت آن به پیمانکار پرداخت میشود و با رعایت ماده ۱۴ تضمین حسن انجام کار و ضمانتنامه انجام تعهدات آزاد میگردد .

ب) هرگاه مجموع هزینه های مذکور از مبلغ پیمان بیشتر باشد . کسری مبلغ مورد نیاز برای اتمام کار از محل مطالبات پیمانکار و از جمله ضمانت نامه ها تامین میشود در صورتیکه مطالبات پیمانکار برای این منظور کافی نباشد . باید مابه التفاوت را به کارفرما تأدیه نماید.

_ تعلیق ؛

در شرایط پیمانهای EPC :

ظرف ۱۴ روز قبل از پایان مدت ۹۰ روزه پیمانکار موضوع را برای اتخاذ تصمیم به کارفرما منعکس میکند که اگر پس از ۱۴ روز از دریافت درخواست پیمانکار ، دستور شروع مجدد از طرف کارفرما ابلاغ نشود . پیمانکار میتواند درخواست خاتمه پیمان بکند.

در شرایط عمومی پیمان :

در صورتی که تعلیق بیش از ۳ ماه ضروری باشد کارفرما میتواند با موافقت پیمانکار مدت تعلیق را برای ۱ بار و حداکثر ۳ ماه تمدید نماید.

_ حل اختلاف ؛

که در شرایط عمومی پیمان :

ابتدا استعلام از سازمان برنامه و بودجه.

سپس کارشناس یا هیئت کارشناسی منتخب دو طرف.

نهایتاً رئیس سازمان برنامه و بودجه (مرجع حل اختلاف شورای عالی فنی خواهد بود).

ولی در شرایط پیمانهای EPC :

ابتدا مذاکره بین دو طرف بصورت دوستانه.

سپس مراجعه به هیئتی متشکل از نماینده وزیر یا بالاترین مقام کشوری سازمان کارفرما و نمایندگان دو طرف.

ونهایتاً دادگاههای مصالحه ایران.

_ تاخیر کار ؛

در شرایط پیمانهای EPC :

اگر تاخیر پیمانکار بیش از حدی باشد که کارفرما را محق به دریافت حداکثر خسارت مشخص شده در موافقت نامه بنماید. کارفرما میتواند با اخطار قبلی پیمانکار را بر کنار نماید .

که در شرایط عمومی پیمان این بند موجود نمیشد .

_ هزینه تسریع کار ؛

که در شرایط عمومی پیمان :

اگر در مقابل اتمام کار پیش از موعد کار در اسناد پیمان پرداخت (هزینه تسریع کار) به پیمانکار پیش بینی شده باشد . و پیمانکار پیش از اتمام مدت پیمان ، کار را تمام کند محق به دریافت (هزینه تسریع کار) میباشد .
در حالی در پیمانهای EPC این بند موجود نمیشود .

و در پایان به دو ماده که در پیمانهای EPC وجود دارد ولی در شرایط پیمانهای عمومی موجود نمیشود اشاره میشود ؛

۱. محرمانه نگه داشتن اسناد و مدارک پیمان : (ماده ۳۶)

پیمانکار موظف است تمام اسناد ، مدارک ، نقشه ها و سایر اطلاعات دریافت شده از کارفرما را محرمانه تلقی کند .

۲. زبان حاکم : (ماده ۱۰)

زبان حاکم بر شرایط موجود در پیمان را بیان میکند .